

*Program
profilaktyczny
Przedszkola
Samorządowego
w Zespole Publicznych
Placówek Oświatowych
w Wójczy*

na lata 2016 – 2019

PODSTAWY PRAWNE PROFILAKTYKI

Program profilaktyczny został opracowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., ratyfikowana przez Polskę 30 września 1991 r. (Dz. U. Nr 120, poz. 526);
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., (Dz. U. Nr 78, poz. 483);
- Prawo oświatowe:
 - Ustawa z dnia 7 września 1991 r., o systemie oświaty (Dz. U. Nr 67, poz. 329, tekst jednolity ze zmianami);
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lutego 2007 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 35, poz. 222);
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977);
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532);
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. poz. 752);
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2010r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. Nr 156, poz. 1047);

WSTĘP

Zadaniem przedszkola jest zapewnienie dzieciom właściwych warunków rozwoju fizycznego, umysłowego, emocjonalnego i społecznego, jak również przygotowanie dziecka do podjęcia nauki w szkole.

Ponadto przedszkole poza edukacją i wychowaniem dzieci, powinno także prowadzić działania profilaktyczne, tzn. zapewniające dzieciom zdrowie i bezpieczeństwo w każdym podejmowanym działaniu. Wiek przedszkolny to specyficzny okres w życiu dziecka, mający istotny wpływ na zmiany zachodzące w jego indywidualnym rozwoju. Natomiast owa profilaktyka w przedszkolu ma zapobiegać wszelkim niepożądanym zjawiskom w tymże rozwoju. Działaniem profilaktycznym będzie, zatem każde pozytywne oddziaływanie pedagogiczne, utrwalające wartościowe cechy, a zapobiegające powstawaniu tych niepożądanych.

Niniejszy program profilaktyczny ma za zadanie uświadomić dzieci w wieku przedszkolnym o istniejących w życiu ludzkim zagrożeniach oraz wyposażyć je w umiejętność radzenia sobie z nimi. Obowiązkiem każdej osoby dorosłej, zwłaszcza nauczycieli jest stwarzanie każdego dnia warunków sprzyjających kształtowaniu postaw odpowiedzialności za życie własne oraz innych. Tylko kreatywna realizacja działań o charakterze profilaktycznym przez nauczycieli umożliwi wytworzenie się określonych kompetencji u dzieci i ułatwi funkcjonowanie w życiu następnych pokoleń w przyszłości.

CELE PROGRAMU:

- ❖ uświadomienie dzieci o istniejących w życiu zagrożeniach;
- ❖ wykształcenie umiejętności skutecznego radzenia sobie w sytuacji zagrożenia;
- ❖ odróżnianie dobra od zła;
- ❖ zdawanie sobie sprawy z niebezpieczeństwa wynikającego z niewłaściwego postępowania lub przypadkowych spotkań z nieznanymi;
- ❖ rozumienie powszechnych zakazów/nakazów w celu uniknięcia wypadku;
- ❖ utrwalenie ogólnych zasad, np.: prawidłowego poruszania się po drodze oraz wewnątrz przedszkolnych, np.: korzystania z placu zabaw;
- ❖ uczenie się odpowiedzialności nie tylko za siebie, ale i innych;
- ❖ upowszechnienie wiedzy o zdrowiu i zasadach mu sprzyjających (promocja zdrowego stylu życia);
- ❖ tworzenie warunków służących sprawności i aktywności fizycznej dzieci;
- ❖ rozwijanie umiejętności zgodnego współżycia i współdziałania z rówieśnikami oraz najbliższym środowiskiem;
- ❖ podkreślenie szkodliwego wpływu na organizm różnego rodzaju używek;
- ❖ poszerzenie wiadomości na temat praw i obowiązków dziecka;
- ❖ zapobieganie oraz potępienie agresji i przemocy;
- ❖ nabywanie umiejętności przeciwstawiania się złu fizycznemu i psychicznemu;
- ❖ rozwijanie podstawowych umiejętności życiowych;
- ❖ kształtowanie nawyków higienicznych, stosowanie zasad kulturalnego zachowania się; „Gimnastyka buzi i języka” – profilaktyka logopedyczna;

ADRESACI PROGRAMU:

- dzieci 2,5– letnie oraz 3, 4, 5, 6 – letnie uczęszczające do przedszkola;
- nauczyciele zatrudnieni w placówce;
- rodzice dzieci uczęszczających do przedszkola;
- inne osoby związane z placówką;

BLOKI TEMATYCZNE:

- 1. Bezpieczeństwo na co dzień**
- 2. Piramida zdrowego żywienia**
- 3. Higieniczny tryb życia**
- 4. Ruch w życiu człowieka (poranki z gimnastyką)**
- 5. Zagrożenia ze środowiska przyrodniczego**
- 6. Przedszkole bez nałogów**
- 7. Moje prawa – Konwencja Praw Dziecka**
- 8. Agresja i przemoc**
- 9. Profilaktyka logopedyczna**
- 10. Dziecko w świecie wirtualnym**

CHARAKTERYSTYKA BLOKÓW TEMATYCZNYCH

L.p.	Nazwa bloku tematycznego	Zamierzone cele operacyjne (dziecko):
1	Bezpieczeństwo na co dzień	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcie „bezpieczeństwo” - reaguje na hasła: „pali się”, „ewakuacja”, itp. - wykazuje znajomość imienia, nazwiska oraz własnego adresu zamieszkania - wykazuje znajomość imion i nazwisk rodziców / opiekunów - zna zasady bezpiecznego poruszania się po drodze - rozróżnia podstawowe znaki drogowe (informacyjne, ostrzegawcze) - stosuje się do sygnalizacji świetlnej - wie, jakie są numery telefonów alarmowych (997, 998, 999, 112) - orientuje się, do kogo może zwrócić się o pomoc (np. do policjanta) - zna inne ważniejsze instytucje i role społeczne - przestrzega zasad ustalonych w grupie przedszkolnej (kontrakt grupowy) - stosuje się do zasad bezpiecznego korzystania z placu zabaw/ sprzętu/ zabawek - porusza się w miejscach dozwolonych - nie oddala się samo od grupy przedszkolnej - nie korzysta z urządzeń elektrycznych, nie bawi się przedmiotami niebezpiecznymi, np. zapalkami, szkłem i in. - przewiduje sytuacje zagrażające bezpieczeństwu/ życiu oraz ich konsekwencje - wykazuje nieufność w stosunku do osób nieznanomych, - samodzielnie i bezpiecznie organizuje sobie czas wolny - gości w przedszkolu, np. policjanta, strażaka (w miarę możliwości) - wie, że opiekę nad nim sprawuje osoba dorosła

2

Piramida zdrowego żywienia

- poznaje schemat piramidy zdrowego żywienia (jej piętra)
- orientuje się w zasadach zdrowego stylu odżywiania (wymienia zdrowe produkty, tj. owoce, warzywa, mleko i jego przetwory, ryby, produkty zbożowe, itd.)
- dostrzega związek pomiędzy zdrowiem a chorobą
- wie, na czym polega profilaktyka zdrowotna (np. szczepienia ochronne)
- podaje przyczyny nieprawidłowego odżywiania się (m. in.: otyłość, próchnica, brak witamin, niska odporność organizmu = przeziębianie się)
- zna umiar w jedzeniu (nie objada się)
- przewycięża niechęć do spożywania niektórych potraw
- myje owoce i warzywa przed spożyciem
- stosuje zasady savoir – vivre (poprawnie posługuje się sztucami, nie rozmawia podczas posiłków, nie spieszy się podczas jedzenia, dba o estetykę stołu, nie huśta się na krzeselku, nie wygłupia się, itp.)

3

Higieniczny tryb życia

- rozumie pojęcie „higiena”, „higieniczny tryb życia”
- wyróżnia przybory niezbędne do utrzymania higieny
- stosuje higienę na co dzień:
 - * myje ręce przed / po posiłku, po skorzystaniu z toalety, po kontakcie z różnymi przedmiotami, zwierzętami i in.
 - * myje zęby po posiłkach
 - * dba o czystość własnego ciała (regularna kąpiel, używanie kosmetyków)
 - * dba o czystość ubrania / bielizny
 - * używa wyłącznie swoich przyborów toaletowych
 - * utrzymuje porządek otoczenia wokół (np. sprzęta po sobie)
 - * zdaje sobie sprawę z konieczności chodzenia do snu o tej samej porze (higiena snu)
 - * rozumie istotę wypoczynku
 - * wykazuje wrażliwości na nadmierny hałas
 - * podkreśla rolę codziennych ćwiczeń fizycznych
 - * uczy się podstawowych umiejętności relaksacji i odprężenia (higiena psychiczna)
 - * wie, o konieczności umiejętnego korzystania z chusteczek higienicznych
 - * zasłania usta podczas kaszlu / kichania
 - * unika bezpośredniego kontaktu z osobą chorą
 - * wie, o potrzebie przebywania w wentylowanych pomieszczeniach

4	<p>Ruch w życiu człowieka (poranki z gimnastyką)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie aktywności ruchowej, sportu w życiu - posługuje się pojęciem „zdrowie” - wie, o potrzebie częstego przebywania na świeżym powietrzu - bierze aktywny udział w zajęciach ruchowych, gimnastkuje się (poranki z gimnastyką) - ubiera się odpowiednio do warunków pogodowych - dba o prawidłową postawę ciała - chodzi na spacer - wie, jak zapobiegać przemarznięciu/przegrzaniu
5	<p>Zagrożenia ze środowiska przyrodniczego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rośliny i zwierzęta żyjące w różnych środowiskach przyrodniczych - nie dotyka zwierząt, zwłaszcza dzikich - wie, że nie należy karmić bez zgody/drażnić zwierząt - zna pozycję obronną, by uniknąć, np. pogryzienia - orientuje się, jak wyglądają tabliczki informujące, np. o terenie strzeżonym przez psa - zna wybrane rośliny i in. zagrażające życiu (np. grzyby, owoce trujące) - nie spożywa potraw niewiadomego pochodzenia - wie, jak trzeba zachować się w sytuacji zagrożenia, gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić

<p style="text-align: center;">6</p>	<p style="text-align: center;">Przedszkole bez nałogów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jest świadome niebezpieczeństw związanych z uzależnieniami /nałogami - prezentuje właściwą postawę „przeciw” - orientuje się w procesie uzależnienia człowieka od czegoś (zna ich niekorzystny wpływ na organizm) - bierze udział w programie antytytoniowym „ Czyste powietrze wokół nas” - wie, że nie może samodzielnie zażywać leków i stosować środków chemicznych (np. środków czystości) - wie, co sprzyja uzależnieniu człowieka (alkohol, papierosy (tytoń), leki, Internet, telewizja) - nabywa umiejętność odmawiania „nie” bez poczucia winy (asertywność) - nie jest podatne na wpływ reklam (tzw. ukryte programy) oraz osób mających złe zamiary
---	---	--

7	<p style="text-align: center;">Moje prawa – Konwencja Praw Dziecka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zna swoje prawa - zna swoje obowiązki - przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz w świecie dorosłych - obdarza uwagą inne dzieci i dorosłych - szanuje zdanie innych ludzi - jest odpowiedzialne za to, co robi (ponosi konsekwencje) - w zrozumiały sposób mówi o swoich potrzebach i decyzjach - nie wykazuje bierności wobec przejawów złego traktowania go i innych - wykazuje się tolerancją - wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa
---	---	---

Agresja i przemoc

- zna pojęcie „agresja” i „przemoc”
- umie nazwać swoje uczucia
- odgrywa i demonstruje wybrane uczucia (scenki sytuacyjne)
- uczy się oswajać z własnym strachem („Strach ma wielkie oczy”, „ Jak przestraszyć swój strach?”)
- bierze udział w zajęciach odreagowywania złości, np.:
 - * „ludzik złości”
 - * „skrzynia złości” (z gazetami)
 - * „rysunek złości”
 - * „tabliczka złości”, itp.
- potrafi utożsamić się z inną osobą (kształtowanie umiejętności empatycznych)
- podaje sposoby na pokonywanie złości
- reaguje na różne formy agresji i przemocy
- orientuje się, jakie są skutki agresji/ przemocy na świecie dla ludzi
- uczy się być asertywne
- rozumie znaczenie słowa „zgoda”, „kompromis”
- wykazuje ostrożność i nieufność w kontakcie z osobami obcymi, „zły dotyk”
- przestrzega zakazu przyjmowania różnych rzeczy, np. słodyczy od osób nieznanomych
- stara się być przyjazne dla otoczenia

9

Profilaktyka logopedyczna (poranki logopedyczna)

- uczestniczy w podejmowanych dyskusjach, np. podczas zajęć
- bierze aktywny udział w zajęciach organizowanych przez nauczyciela (ćwiczenia oddechowe, artykulacyjne, emisja głosu...)
- udziela swobodnych wypowiedzi ustnych poprawnych pod względem gramatycznym
- samodzielnie nawiązuje słowny kontakt społeczny
- wyraża się w różnych formach ekspresji słownej
- myśli, główkuje
- analizuje tekst czytany
- potrafi się skupić
- używa wyobraźni

10

Dziecko w świecie wirtualnym

- zna zagrożenia związane z korzystaniem z dostępu do sieci (np. wirtualny przyjaciel – oszust, złe samopoczucie, niedotlenienie organizmu, brak kolegów / koleżanek)
- korzysta z Internetu tylko za zgodą rodziców / osób dorosłych
- nie traktuje komputera jako największego towarzysza zabaw
- zdaje sobie sprawę, że świat wirtualny to świat iluzji (rozdzielenie rzeczywistości od świata wirtualnego - nierzeczywistego)
- nie promuje zachowań agresywnych, przemocy obecnej, np. w grach komputerowych
- dostrzega także pozytywny wpływ świata wirtualnego (np. rozwój myślenia, kojarzenia, wyobraźni, pogłębienie wiedzy, wzmocnienie poczucia własnej wartości, itp.)

METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU:

Metody:

- podające (pogadanka, opowiadanie, historyjka obrazkowa, anegdota i in.)
- problemowe (konwersacje, metody aktywizujące typu inscenizacja, drama, gry dydaktyczne, dyskusja, burza mózgów i in.)
- praktyczne (ćwiczenia i działania oparte na konkretności, pokaz, symulacja, spotkania, wycieczki i in.)
- eksponujące (np. film, ekspozycja i in.)
- programowane (z użyciem np. komputera i projektora)

Formy:

- indywidualne
- zespołowe
- całą grupą

Program profilaktyczny został opracowany przez:

p. mgr Karolinę Drab

p. mgr Agnieszkę Ból